

What is finance?

Finance လို့ပြောလိုက်ရင် သင့်စိတ်ကူးထဲ အရင်ဆုံး ရောက်လာတာကဘာပါလဲ။ money , right? ဟုတ်ပါတယ်။ finance ဆိုတာက money ပတ်သတ်တဲ့အရာတွေ၊ ဥပမာ- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ၊ creditတွေ၊ banking တွေ၊ ကိုယ့်ရဲ့ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ၊ စုဆောင်းမှုတွေကို ဘယ်လို management လုပ်မလဲ ဆိုတာပါပဲ။

အခုခေတ်မှာ လူတော်တော်များများမှာ ပိုက်ဆံမရှိရင်တောင် credit card တွေ၊ bank account တွေရှိတတ်ပါတယ်။ အဲ့တာကြောင့် finance ကို time travel machine အနေနဲ့လည်း တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သင်ဟာ သင်ဒီနေ့ရတဲ့ဝင်ငွေကို ဒီနေ့စုဆောင်းပြီး နောက်နေ့မှ အသုံးပြုလို့ရသလို နောက်နေ့မှရမယ့်ဝင်ငွေကို ဒီနေ့မှာ credit card ကို အသုံးပြုပြီး သုံးစွဲလို့ရပါတယ်။

သင့်အနေနဲ့ finance ကို သေချာစနစ်တကျ အသုံးပြုတတ်မယ်ဆိုရင် အနာဂတ်မှာ သင်problems တစ်ခုခုနဲ့ကြုံတွေ့ခဲ့ရင် ဥပမာ- ဖျားနာတာတွေ၊ accidentsတွေနဲ့ ကြုံတွေ့တာတွေ၊ အလုပ်အကိုင်မရှိတော့တဲ့ အချိန်တွေရောက်လာရင် finance က သင့်ကို အများကြီးကူညီပြီးကာကွယ်ပေးပါလိမ့်မယ်။

တကယ်လို့ သင့်မှာ business ideas အသစ်တွေရှိလာခဲ့မယ်ဆိုရင် finance က သင့်စိတ်ကူးတွေကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့နေရာမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေမှာ ကူညီအားဖြည့်ပေးနိုင်ပါတယ်။ အဲ့တာကြောင့် finance နဲ့ ပတ်သတ်တဲ့ ကဏ္ဍတွေကို ဆက်လေ့လာလိုက်ရအောင်။

Finance ကို Personal Finance

Corporate Financeနဲ့

Public Finance ဆိုပြီးတော့ categories သုံးခုထပ်ခွဲထားပါတယ်

အဲ့တော့ ပထမဆုံးအနေနဲ့ personal finance ကို exploreလုပ်ကြမယ်။

Personal finance မှာက အရှင်းဆုံးပြောရမယ်ဆိုရင် အနာဂတ်မှာ သင့်ရဲ့ငွေရေးကြေးရေးဖူလုံမှုအတွက် prepare လုပ်နိုင်မယ့် processတွေနဲ့ managementတွေပါဝင်တယ်။ ဥပမာ-သင့်ရဲ့ကိုယ်ပိုင် budget တွေဖြစ်တဲ့ လစာတွေ၊ အသုံးစရိတ်တွေ၊ စုဆောင်းမှုတွေ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေမှာ ဘယ်လိုစနစ်တကျ manage လုပ်မလဲ။ ဘယ်လို Smart ကျကျအသုံးပြုမယ်ဆိုတာတွေပေါ့။

လူတိုင်းလူတိုင်းဟာ ကိုယ့်ရဲ့ budget တွေကိုပုံမှန်လေး saving လုပ်သွားဖို့လိုအပ်တယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ အသက်အရွယ်ကငယ်ရွယ်သေးတယ်.. အခုမှကျောင်းပြီးထတယ်ဆိုပေမယ့်လည်း ရှေ့ရည်အတွက် စဉ်းစားပြီးတော့စုဆောင်းထားသင့်တယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ဝင်ငွေက အရမ်းနည်းနေသေးတယ်ဆိုရင်တောင် အနည်းနည်းထဲက အနည်းငယ်လေးကိုဖွဲ့ပြီး လစဉ်တိုင်း ဘဏ်မှာ ဖြစ်ဖြစ်စုဆောင်းထားမယ်ဆိုရင် ဘဏ်ကရမည့် interests နှုန်းတွေနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ဝင်ငွေအနည်းငယ်ကို တိုးပွားအောင်ပြုလုပ်နိုင်တယ်။

နောက်ပြီးကိုယ့်လက်ဝဲမှာ money amount တွေများလာပြီဆိုရင် အဲ့money တွေကို cash အနေနဲ့ပဲ မဟုတ်ပဲ တခြားဘယ်လိုနေရာတွေမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားမလဲဆိုတာတွေ.. ဥပမာ-

အိမ်တွေတိုက်တွေဝယ်ပြီးငှားရမ်းထားတာတို့... အစရှိတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်တွေက personal finance မှာပါဝင်နေပါတယ်။

Corporate finance ကိုတော့လုပ်ငန်းရှင်တွေက

သူတို့လုပ်ငန်းကိုအကုန်အကျအသက်သာဆုံးနဲ့အမြတ်နဲ့အရောင်းတိုးပွားနိုင်ဖို့သူတို့ရန်ပုံငွေ(funding)တွေ ဘယ်လိုရနိုင်မလဲ၊

လုပ်ငန်းအရင်းအနှီး(capital)တွေကိုဘယ်နေရာမှာဘယ်လောက်အကုန်ကျခံတည်ဆောက်သင့်လဲ၊

ဘယ်လုပ်ငန်းတွေမှာထပ်မံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေလုပ်သင့်လဲစသဖြင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့နေရာမှာအသုံးပြုပါတယ်။

ဥပမာ သင်ဟာလုပ်ငန်းချဲ့ထွင်ဖို့ fundingလိုအပ်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်ကြီးတစ်ယောက်ဆိုပါစို့။

ထိုလိုအပ်နေတဲ့ငွေကို Bond ရောင်းပြီး

ရှာသင့်လား၊ သင့်ကုမ္ပဏီရဲ့အစုရှယ်ယာအချို့ကို

ရောင်းပြီးရှာသင့်လား။အဲလိုဆုံးဖြတ်ချက်တွေချမှတ်တဲ့အချိန်မှာ corporate finance က

အကူအညီပေးနိုင်ပါတယ် 😊

Public finance ဆိုတာကတော့ အစိုးရကဝင်ငွေနဲ့ အသုံးစရိတ်ကို ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားအတွက်မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲနေသနည်းကို လေ့လာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

အစိုးရရဲ့အဓိကဝင်ငွေရလမ်းကြောင်းကတော့အခွန်ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လို့အစိုးရက

ပြည်သူများရဲ့လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကာကွယ်ရေး အတွက်အသုံးစရိတ်က ဝင်ငွေထက်များသွားခဲ့လျှင်

ငွေတိုက်စာချုပ်တွေရောင်းပြီးငွေချေးယူရပါတယ်။ ပြည်သူများရဲ့ဝင်ငွေမမျှတမှု(income

inequities)မရှိရေးအတွက် ချမ်းသာသောပုဂ္ဂိုလ်များထံမှအခွန်ပိုမိုကောက်ခံခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများအား

ထောက်ပံ့ကြေးများထုတ်ပေးခြင်းစသော မူဝါဒများရေးဆွဲရပါတယ်။

ခုလို Covid ကာလမှာဆိုရင် တိုင်းပြည်ရဲ့စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုရှိစေရန်

ပြည်သူများကိုထောက်ပံ့ငွေထုတ်ပေးခြင်း၊ အခွန်လျော့ချပေးခြင်း စသည်စီမံချက်တို့သည်လည်း public finance ပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဒါကြောင့် personal finance ကသင့်ဘဝအတွက်၊ corporate finance ကသင့်စီးပွားရေးအတွက်၊ public finance ကိုတော့ နိုင်ငံသားတယောက်အနေနဲ့ သေချာပေါက်သိထားသင့်ပါတယ်ရှင်။

#YaminOo